

ķestri. Plkst. 9 operā ieradās Valsts Prezidents Dr. K. Ulmanis, adjutanta pulkv.-lt. M. Lūkina un sekretāra J. Cimermaņa pavadībā. Prezidentu sagaidīja izglītības ministrs prof. Dr. A. Tentelis, Rīgas pilsētas galva R. Liepiņš, Skolu departamenta direktora v. i. K. Ozoliņš, I. M. skolu direkciju vadītāji, skolu darbinieki un audzēkņu pārstāves, kas apsveica Prezidentu un lūdza pieņemt Rīgas skolēnu draudzības apliecinājumu — ziedus. Rozes pasniedza arī izglītības ministram. Skolēni tautas tērpos stāvēja goda sardzē. No valdības locekļiem sarīkojumā ieradās tieslietu ministrs H. Apsītis un ministrs A. Bērziņš. Tautas Vadoni apvjenotais koris apsveica ar J. Kalniņa „Vadoņa suminājumu“. Ievadot patriotisko sarīkojumu, skolēnu rīta galvenais vadītājs, arodskolu direktora biedrs J. Dobulis, apsveica Valsts Prezidentu un valdības locekļus un pateicās par skolām parādīto lielo godu redzēt savā vidū Tautas Vadoni. Ar šo sarīkojumu un ar aparātu dziesmu skolu jaunatne vēlas piedalīties Uzvaras laukuma izbūvē un palīdzēt tajā darbā, ko ievādijs Tautas Vadonis un apbrīnos nākošās paaudzes. Rīgas skolu vārdā direktors D. lūdz izglītības ministru atklāt šo mūzikāli-vokālo rītu. Pēc tam izglītības ministrs A. Tentelis teica šādu runu:

„Ar prieku es izpildu goda pilnu uzdevumu — atklāt šīs dienas skolēnu rītu, rītu, ko sagatavojuši Rīgas vidusskolu skolēni, lai ar savu darbu kopīgiem spēkiem piedalītos mūsu Vadoņa, Valsts un ministru Prezidenta ierosinātā visas tautas pasākumā — Uzvaras laukuma celšanā. Jūs, skolu jaunatne, bijāt tā, kas pagājušā gadā ierosinājāt šāda veida dziesmu rītus. Jūs paši izvēlējāties veidu, kā kalpot vispārīgai lietai un atbalstīt to, kā tas jūsu spēkiem piemērots. Toreiz jūs šo darbu veicāt tik jauki, tik labā saskaņā un izpildījumā, ar tik izturētu disciplīnu, ka pērnā gadā jau daudzkārt dzirdējām no Ministru kabineta locekļiem izteiktu vēlēšanos, lai šādus rītus atkārtotu biežāk. Pagājušā gadā jūs savu rītu sagatavojāt augstam patriotiskam mērķim — mūsu zemes aizsardzībai, kara aviācijas stiprināšanai. Šogad mērķis cits, bet ne mazāk cildens, arī visas tautas mērķis — Uzvaras laukuma izveidošana. Tas ir ideāls mērķis un rāda, ka mūsu jaunatne prot arī kalpot ideāliem, kas nāk visai tautai un valstij par labu. Mūsu jaunatnei bieži vien pārmet, ka tā esot ar materiālistiskām tieksmēm, ka tā savos pasākumos un darbos prasot, kas man par to būs, kāds labums man celsies no tā. Bet ja mēs dziļāk novērojam mūsu jaunatni, mēs redzam, ka viņa vairs pirmā vietā nestāda savas intereses, bet gan valsti, tautu, tautas vajadzības. Varbūt tomēr jums un mums visiem šodien

varēs rasties neliela egoistiska doma, proti — laukumu, kuŗu mēs palīdzam izveidot, mēs arī izmantosim, tur mēs būsim parādēs, lielos tautas svētkos, sarīkojumos un sanāksmēs. Un vēlāk dzīvē mēs atminēsīmies, ka, lūk — priekš tik un tik gadiem, kopā ar citiem skolas biedriem mēs dziedājām vai spēlējām Nacionālajā operā, lai šis laukums taptu. Un tā būs laba atmiņa, mūsu šīs dienas sajūsmas mazs atkārtojums; tas nebūs vairs egoisms un materiālisms. Ideāls, pēc kā mēs dzēnāmies, ne katrs par sevi, bet visi kopā, rada mūsos dziņu ziedot arvien vairāk spēkus, lai to realizētu. Mūsu tauta ne vienmēr bijusi viegli iekustināma uz darbiem ar ideālu saturu. Bet it īpaši mūsu brīvības un patstāvības atgūšana apvienoja mūs ap pirmiem lielajiem kopējiem darbiem, kādi bija Brāļu kapi, brīvības kaŗa izkaŗotāju piemiņas celtne, un Brīvības pieminēklis, atkal iegūtās brīvības simbols. Bet jūs vēl ļoti labi atceraties, cik gausi gāja ar šo pieminēkļu realizēšanu, to pieminēkļu, kam bija mūžam atgādināt notikušos varoņdarbus. Nebija paredzams, kad realizēs cēlos nolūkus. Vajadzēja nākt 1934. g. 15. maijam, un šos milzu pieminēkļus uzcēla pavisam īsā laikā. Brīvības pieminēkli atklāja 1935. g., Brāļu kapus — 1936. gadā. Tie ir gatavi un svēti pilda savu pienākumu. Bet kā tas varēja notikties? Latvju tauta tagad bija atguvusi savus ideālus, un tas, kas šādu tautas garīgo pārvērtību izdarīja, tas sēd tagad mūsu vidū, tas ir mūsu Vadoņis, mūsu Valsts Prezidents (aplauši). Tautas uzticība un mīlestība bija tas stiprais pamats, uz kuŗa viņš varēja celt jauno Latviju un latviešu ēku. Viņa asais, plašais un tālais skats un stiprā roka nu var šo ēku izveidot tā, lai mums būtu labi un ērti tajā dzīvot. Pēc tam nāca citi mūsu Vadoņa ierosinājumi un uzaicinājumi, kas arī griezās pie visas tautas un kas atrod nedalītu piekrišanu: draudzīgais aicinājums, kaŗa aviācijas fonds, Uzvaras laukuma fonds un daudzi citi. Nav vietas mūsu Latvijā, kur šos vārdus nedaudzinātu. Arī jūs, mīļā skolu jaunatne, esat tos izdzirduši, un tas ir labi! Mācaities kalpot ideāliem un valstij un visai tautai nozīmīgiem uzņēmumiem, mācaities sekot Vadoņa saucieniem. Rūpējieties, ka jūs sev spraužat krietnus dzīves ideālus. Kalpošana ideāliem nav viegla. Tā prasa daudzkārt atsaciņanos, uzpurēšanos. Atminieties, ka neviens liels vīrs nav uzaudzis bez atteikšanās no daudzām lietām, ko mēs kopā saucam par atteikšanos no vieglas dzīves. Un jūs paši izaugiet par savu dieālu cienīgiem valsts pilsoņiem, tad augs un zels mūsu Latvija, un mums klāsies labi mūsu Latvijā. No visas sirds lai lūdzam — Dievs, svēti Latviju!